

de

Sportwereld

NUMMER 14

MEI 1999

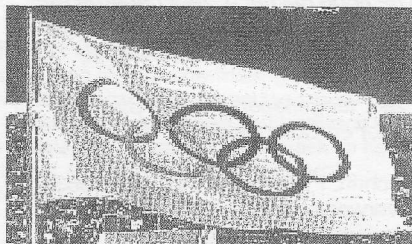
IOC-lidmaatschap in oorlogstijd weinig waard

Door Peter-Jan Mol

In 1996 werd in het Duitse tijdschrift 'Beiträge zur Sportgeschichte' een briefwisseling tussen voormalig NOC- en IOC-lid P.W. Scharroo en zijn Duitse collega Karl Ritter von Halt gepubliceerd. Op 22 juli 1942 schreef Scharroo -sinds 1924 lid van het IOC via de krijgsgevangenenpost de volgende (door mij uit het Duits vertaalde) brief aan IOC-lid Ritter von Halt:

'Beste Karl, de goedaardigheid van de kampleiding maakt het mij mogelijk jou per brief mede te delen, dat ik sinds 15 mei j.l. in dit krijgsgevangenenkamp (Nürnberg-Langwasser, PJM) verblijf. Geef dit alsjeblieft aan Edström (toenmalig IOC-president, PJM) door, ter wille van de IOC-correspondentie. Ik vind het bijzonder treurig dat ik, na alles wat ik voor Duitsland gedaan heb, deze dagen in jouw vaderland door moet brengen. Daarbij komt nog dat ik ziek ben: Ischias, Reuma en algemene lichamelijke zwakheid. Op mijn leeftijd (Scharroo was 59 jaar oud, PJM) valt het zwaar dit vol te houden. Wanneer jij er voor zou kunnen zorgen dat ik weer terug naar Holland en ons werk kan gaan, zou ik je uiterst erkentelijk zijn. Hopelijk maken jij en je lieve Grete het goed. Groet haar en zijne excellentie Lewald (?) hartelijk van mij. Hopelijk kunnen we elkaar snel weer in betere tijden zien. Met hartelijke sportgroeten, je zeer toegenegen zijnde Scharroo.'*

* Scharroo doelt hier vermoedelijk op zijn inspanningen de Spelen van 1936 aan Berlijn toe te laten wijzen

Karl Ritter von Halt zond de brief, vergezeld van een positieve aanbeveling, door aan de commandant van het krijgsgevangenenkamp. Deze brief kwam terecht bij Bischoff, de commandant van het Nederlandse krijgsgevangenenkamp. Bischoff antwoordde 24 juli 1942 het volgende aan Ritter von Halt (wederom uit het Duits vertaald):

'Ik heb me persoonlijk zeer verheugd om weer eens een persoonlijk levensteken van u te vernemen en heb me daarbij aan onze gezamenlijke SA-diensttijd herinnerd. Ik ben sinds 10 jaar bij de Wehrmacht en heb verschillende functies bekleed voordat ik op mijn huidige plek als krijgsgevangenencommandant ben beland.

Ik heb graag voldaan aan uw verzoek om me over de kwestie-Scharroo te buigen. Ik heb hem bij me geroepen en hem van uw brief in kennis gesteld. Hij was bijzonder blij te vernemen dat u zich hem nog kon herinneren. Hij bevindt zich in

een prima gezondheidstoestand en het gaat hem ook verder goed, voor zover je hiervan bij krijgsgevangenen kan spreken. Ik heb in ieder geval ook dusdanige maatregelen getroffen, dat de verdiensten van Scharroo niet over het hoofd gezien worden. Om hieruit echter ook de consequentie van vrijlating, die u voor ogen hebt, te trekken, ben ik helaas niet bevoegd. Dergelijke verzoeken moeten vanuit Duitsland aan de Wehrmachtbevelhebber in Nederland gericht worden. Ik kan u echter verzekeren dat wanneer ik de opdracht zou krijgen de eerlijke Duitslandaanhangers in dit kamp vrij te laten, ik de heer Scharroo zeker niet over het hoofd zou zien.

In de hoop dat het u, zeer geëerde Herr Doktor, goed gaat, begroet ik u in alle kameraadschappelijkheid hartelijk, Heil Hitler

*U zeer toegenegen zijnde Bischoff
Majoor en Commandant'*

Naschrift: P.W. Scharroo (1883-1963), halverwege de jaren '20 enige tijd waarnemend voorzitter van het NOC, heeft na de oorlog zijn werkzaamheden bij het IOC voort kunnen zetten. Tot 1957 bleef hij hierin actief. Onduidelijk is wanneer hij het krijgsgevangenenkamp heeft kunnen verlaten. Wel duidelijk is dat het IOC-lidmaatschap in oorlogstijd blijkbaar niet voldoende waard was om voortijdig een krijgsgevangenenkamp te kunnen verlaten.

HISTORISCH BESEF SPORTBONDEN

door Nico van Horn

Vanaf dit nummer zal De Sportwereld proberen ieder nummer een sportbond kort te toetsen op haar historisch besef. Tevens zal de huidige positie van die bond aan de orde komen. In het eerste deel van deze reeks de Nederlandse Rugbybond.

Plaats: het Bondsbureau van de Nederlandse Rugbybond, Bok de Korverweg 6, Sportpark de Eendracht, Amsterdam Geuzenveld
Datum: 20 mei 1999
Gesprekspartner: L. Nieuwenhuis
Functie: Directeur Bondsbureau

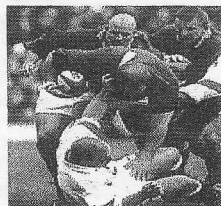
Wanneer is rugby in Nederland begonnen? Pim Mulier introduceerde (naast vele andere Engelse sporten) het rugby rond 1880 in Haarlem.

Wanneer is rugby ontstaan? In de jaren zestig van de vorige eeuw in Engeland. In 1871 werden de spelregels voor het huidige rugby vastgelegd. In 1895 vond de scheiding plaats tussen rugby union en rugby league. Wij spelen rugby union.

Wat is het verschil? Er zijn verschillende spelregels, bij rugby union speel je met 15 man en bij rugby league met 13. Maar het grote verschil is eigenlijk historisch te verklaren. In Midden Engeland speelden mijnwerkers ook rugby. Er werd gespeeld op zaterdag. Dit betekende dat de mijnwerkers inkomsten dierven. De thuisclub vergoedde het gemiste salaris: dit werd rugby league. Rugby union was tot voor kort officieel een amateursport.

Hoe groot is de Rugbybond? Wij hebben ongeveer 100 aangesloten verenigingen als leden. Die verenigingen staan voor zo'n zesduizend spelende leden (mannen en vrouwen). De twee grootste verenigingen zijn Den Haag en DIOK uit Leiden met meer dan tweehonderd leden. Maar de helft van onze verenigingen is kleiner dan vijftig leden. We zitten goed over het land verspreid, maar uiteraard zitten de grootste aantallen in het Westen. Logisch, want daar wonen ook de meeste mensen.

Wanneer is de Bond opgericht? In 1932. Van 1920 tot 1923 heeft er ook een rugbybond bestaan maar die bestond

voornamelijk uit studentenverenigingen.

Wat doet uw Bond aan

geschiedschrijving? In 1982 bij ons vijftigjarig bestaan heeft Leo van Herwijnen in onze opdracht *In de lijn gespeeld. Een eeuw Nederlandse rugbygeschiedenis rond 50 jaar bondsleven* geschreven. Trouwens, als je iets wilt weten over geschiedenis van rugby moet je bij hem zijn. Hij weet alles.

Waar zijn de archieven van uw Bond?

Hier op het Bonds bureau. Wat de verenigingen met hun archieven doen, is hun zaak. Wij hebben als Bond nooit richtlijnen uitgevaardigd of daar onderzoek naar gedaan.

Wat is de positie van het Nederlandse

rugby? Wij behoren in Europa tot de subtop, wij zijn ingedeeld in de Europese poule die binnenkort van start gaat met Spanje, Roemenië, Georgië en Portugal. We kunnen ons nog niet meten met de zes Europese toppers Engeland, Frankrijk, Schotland, Wales, Ierland en Italië, laat staan met de landen op het zuidelijk halfrond als Australië, Nieuw Zeeland en Zuid Afrika. Maar we zijn hard bezig met het Beleidsplan voor 2003, deelname aan de wereldbeker. Daar moeten we aan mee doen, want daar komen de twintig sterkste landen. En wij horen daarbij.

Wat zijn de grote problemen?

Exposure. Heeft weer te maken met geld en sponsors. Zeker in Nederland zijn we nog steeds een amateursport. Weinig geld betekent weinig reclame kunnen maken, weinig TV-zendtijd, weinig aandacht. Maar dat is historisch te verklaren omdat wij uit de rugby union traditie stammen. In het buitenland gaan er sedert 1994, toen het grote geld officieel werd toegelaten, grote bedragen om. Wij willen hier een professionele amateursport zijn, wij werken met vrijwilligers.

Wat doet u aan promotie? Dat laten we voor een groot gedeelte aan de verenigingen over. Sommige verenigingen bezoeken scholen en geven demonstraties. Er is wel een jeugdmedewerker op ons bonds bureau actief. Wij hebben enkele publicaties

gemaakt voor rugby in het sportonderwijs. En dan is er ons Bondsblad *Rugbynieuws* dat nu in zijn 22^e jaargang is. We geven jeugdtrainers cursussen en organiseren zomerkampen voor de jeugd.

Olympische Spelen? Rugby is al enige keren op de Olympische Spelen geweest, b.v. in 1900 en een paar keer daarna. Wij doen er alles aan, met de International Rugby Board om rugby weer op de Spelen te krijgen. Wij zijn erkend als Olympische sport. Een probleem was wel welk soort rugby. Binnen rugby union heb je nog varianten, o.a. met zeven en tien spelers. Internationaal is gekozen voor de vijftienmannen variant.

Word eens lyrisch over rugby: Rugby is een mooie contactsport. Dat Nederlanders niet van contactsporten zouden houden, geloof ik niet. Dat is niet de reden is dat rugby in Nederland nog niet echt doorgebroken is. Op het ogenblik is Zuid-Afrika wereldkampioen en daar wordt het vooral gespeeld door de Boeren, de afstammelingen van de Nederlanders. Dus het kan wel. Verder zijn Nederlanders gemiddeld gezien groot, fors, lang, sterk en gezond en je hebt eigenlijk potentiële wereldkampioenen in huis. Het mooie is dat binnen rugby nog met respect wordt gespeeld. Respect voor de scheidsrechter (er wordt bijna niet gescholden of gevloekt), respect voor elkaar, verantwoordelijkheid voor de medespelers en discipline en teamgeest. Bij voetbal is de grens bij overtredingen van spelregels veel geleidelijker. Wij zeggen: als je je niet aan de regels houdt, dan is het over en uit. Het risico bij rugby is daarom uiteindelijk kleiner, al ziet het er veel gewelddadiger uit. Er komen trouwens bij voetbal veel meer blessures voor.

Moet je eens naar buiten kijken. Daar traint nu het Amerikaanse vrouwen rugbyteam. Dus zelfs daar slaat het aan.

ETYMOLOGIE VAN DE SPORT

Met ingang van dit nummer start de redactie met de nieuwe rubriek 'Etymologie van de sport'. Hiervoor

heeft het de diensten ingehuurd van neerlandicus Gerbrand Bakker. Deze heeft op dit terrein al het nodige gepubliceerd. In 1997 verscheen van zijn hand het 'Etymologisch woordenboek voor beginners *Hoe het mannetje mannequin werd*', in 1998 gevolgd door het 'Tweede etymologisch woordenboek voor beginners *Hoe het karretje carrière maakte*'. In oktober 1999 zal zijn eerste jeugdroman verschijnen onder de titel 'Perebomen bloeien wit'. In het eerste deel van de nieuwe rubriek de etymologie van rugby:

Rugby is een heel verkeerd soort voetbal. Voetbal met de handen, iets waarvoor je tegenwoordig een rode kaart kunt krijgen. Rugby is een geintje van kostschooljongens, of liever: van één kostschooljongen. Die had ergens aan het begin van de 19e eeuw niet helemaal z'n dag. Misschien was hij met het verkeerde been uit bed gestapt, wellicht was hij kwaad dat hij niet aangespeeld werd, of kon hij gewoon niet voetballen en besloot hij daarom de bal maar gewoon op te pakken. William Webb Ellis, dat zou de naam van de bewuste kostschooljongen zijn. De kostschool stond in het Britse plaatsje Rugby. Vandaar. Maar zoals zo vaak met dingen uit een grijs verleden: klopt het allemaal wel? Vermoedelijk niet. Rugby (maar dan nog zonder de naam) werd op meerdere kostscholen gespeeld aan het begin van de 19^e eeuw, en de regels verschilden van school tot school. Rugby heet waarschijnlijk rugby omdat het in die plaats vanaf 1841 officieel toegestaan was om de bal met de handen op te pakken. (Wanneer de ronde bal werd vervangen door de eivormige, is niet duidelijk.) En die William Webb Ellis is maar een naam, weliswaar van een bestaand persoon, maar vooral een naam die de inwoners van Rugby op een gedenksteen konden plaatsen om aan te tonen dat rugby écht uit Rugby komt. Bovendien, zo vertelde een klasgenoot

van William later, zou de laatste het wel uit z'n hoofd gelaten hebben om de bal op te pakken. Aan het voetbalspel dat gespeeld werd in Rugby deden soms wel honderd jongens mee en iemand die de bal zou oprapen, tekende daarmee zijn eigen doodvonnis. Ondanks alle onzekerheid wordt één ding wel duidelijk uit bovenstaand verhaal: voetbal is ouder dan rugby.

BOEKEN

Günter Rohrbacher-List, Co Prins. Genie, Filou, Globetrotter. Mit einem Beitrag von Marcel Reif (Agon Sportverlag, Kassel 1998); 151 blz., ISBN 3-89609-155-7, DM 29,80

Buitenlandse biografieën van Nederlandse sporters zijn zeldzaam. Nog zeldzamer zijn buitenlandse biografieën van Nederlandse sporters die niet tot de absolute top behoord en behoren. Daarom is het opmerkelijk dat vorig jaar een Duitse biografie van Co Prins verscheen. Prins (1938-1987) was weliswaar een meer dan verdienstelijke voetballer (10 interlands), maar voor de echte top kwam hij te kort. De Duitse levensbeschouwing heeft hij waarschijnlijk te danken aan de twee – niet eens bijzondere succesvolle- seizoenen die hij voor Kaiserslautern speelde.

Prins had een betere biografie verdiend. Want over een kleurrijk persoon die voetbalde bij Ajax (twee periodes), Kaiserslautern, Pittsburgh Phantoms, New York Generals, MVV, Vitesse, Helmond Sport en FC Rita Berlaar en bovendien acteerde in de film 'Escape to Victory', valt bestlist meer verstandigs en interessants te schrijven dan deze auteur doet. Saai, voorspelbaar en onevenwichtig beschrijft Rohrbacher-List chronologisch het leven van Co Prins. Hij strooit vooral héél kwistig met héle lange citaten. Gedetailleerde wedstrijdverslagen wisselt hij af met nog gedetailleerder wedstrijdverslagen en zelfs maar het begin van een poging tot analyse ontbreekt.

Wie meer wil weten over Co Prins doet er beter aan Deel 2 van 'Relikwieën van Oranje' (Thomas Rap, Amsterdam 1998) ter hand te nemen. In dit boek slaagt Chris van Nijnatten erin om in zeven bladzijden meer zinnigs over het leven van Co Prins te schrijven dan Rohrbacher-List in 151 bladzijden doet. (Wim Moorman)

Jonathan Rice, Start of Play. The curious origins of our favorite sports (Prion Books Limited, Londen 1998); 250 blz. geïllustr. ISBN 1-85375-281-9, f 63,85.

Dat Engeland de bakermat van de sport is, zul je na lezing van dit boek niet meer durven tegenspreken. Publicist Jonathan Rice beschrijft in dit aardige boek de ontstaansgeschiedenis van de sporten die Engelsen het liefst voor zichzelf hadden gehouden. Met hun popularisering in de rest van de wereld zijn voetbal, tennis, cricket, rugby en golf allang niet meer het exclusieve domein van de Britse sportsman (hoewel er natuurlijk volgende maand op Wimbledon veel verwacht wordt van 'gentleman Tim' Henman). In Start of Play graaft Rice ver in het verleden van deze vijf sporten (zij het niet al te diep) en aan de hand van veel anekdotes en petit-histoire schetst hij een Engelse samenleving die er zonder sport de laatste vier eeuwen heel anders had uitgezien. Beschreven wordt hoe sport ooit tot bloei kwam in een hechte verbintenis met enerzijds het Britse onderwijs en anderzijds het gokwezen, hoe de negentiende-eeuwse idealen zich afzetten tegen de professionalisering en hoe aan het eind van de twintigste eeuw de sport weer sterk verankerd is in het grote geld. Rice, die eerder de best-seller *The Complete Eurovision Song Contest Companion* publiceerde, besluit met een wel erg idealistische visie op sport als "the great equaliser, a huge liberating force all around the world". Hij laat zich daarmee kennen als een volbloed Britse sportliefhebber. (Sjoerd van Tiel)

Walter van Beek & Ada Dorgelo, The fascinating world of draughts. 50 years of World Draughts Federation (FMJD). (FMJD, 1997); 161 blz. ISBN 90423-0016, f 30,-.

Deze bundel die de Wereld Dambond (FMJD) in 1997 ter gelegenheid van zijn vijftigjarige bestaan uitbracht, is niet bedoeld als een geschiedschrijving van de FMJD. Volgens redacteur en inleider Walter van Beek (voorzitter van de FMJD) wil de bundel eerder een overzicht geven van de veelzijdige wereld van het dammen. Zeer gevarieerde onderwerpen passeren de revue: de cultuur van het spel, dammen in Afrika, de positie van de scheidsrechter (werk of erebaan?), dammen in de beeldende kunst, maar ook de geschiedenis van de damsport komt aan de orde. In een verhandeling over de oorsprong van het dammen verzet dam-historicus Arie van der Stoep zich met hand en tand tegen de mythe dat dammen onder invloed van het schaakspel is ontstaan. (Sjoerd van Tiel)

TIJDSCHRIFT

Historisch Tijdschrift Groniek, uitgave van Stichting Groniek (Groningen), nummer 144, jaargang 32, april 1999, te bestellen door overmaken f 12,95 op giro 1496758 tav themann. Sportgeschiedenis Groniek, Groningen

Ook het historisch tijdschrift 'Groniek' -dat wordt samengesteld door Groningse geschiedenisstudenten- komt in het aprilnummer

tegenoet aan de toenemende belangstelling voor sportgeschiedenis. Een aantal historici werpt hierin haar licht op het thema 'de maatschappelijke betekenis van sport in het verleden', en neemt daarmee de handschoen op tegen de sociologen die, volgens Theo Stevens in de inleiding, een pioniersrol vervuld hebben met hun publicaties op het gebied van sport in het verleden. Het levert een vijftal interessante artikelen op, gericht op verschillende periodes uit het verleden: H.W. Pleket, Sport en maatschappij in de Griekse oudheid; C.L. Verkerk, Sport en spel in de middeleeuwen; P.J. Renson, Lichaamscultuur en literatuur in de renaissance; P. de Rooij, De wijsheid van de jongensclub en R. Stokvis, Sportsterren, media en chauvinisme. Een van de artikelen, van de hand van H.W. Pleket, gaat dus over sport en maatschappij in de Oudheid. Hierin wordt onder andere de vraag gesteld die wij ons in onze huidige samenleving ook stellen: in welke mate was het voor mensen afkomstig uit de lagere klassen van de maatschappij mogelijk door middel van sport en sportieve prestaties de sociaal-maatschappelijke ladder te beklimmen?

De rond 600 voor Christus ontstane stedelijke gymnasia werden aanvankelijk alleen door de hogere klassen bezocht, omdat alleen zij in staat waren de vereiste 'contributie' te voldoen. Aangezien het gymnasium een belangrijke opstap richting de stedelijke sportfeestijnen was, had dat automatisch tot gevolg dat er nauwelijks atleten van de lagere klassen deelnamen aan de diverse stadstoernooien.

Dat veranderde in de periode tussen 600 en 400 v. chr. Het gymnasium raakte meer toegankelijk voor de armere bevolkingsgroepen, onder andere omdat onbemiddelde talenten financieel gesteund werden door een stad of privé-persoon. Op het sportieve terrein kreeg de elite zo gezelschap van de minder bedeelden. In hoeverre sportieve prestaties van leden van de lagere klassen ook deuren openden naar een maatschappelijke carrière wordt in het artikel echter niet echt duidelijk.

Een interessante parallel met het heden vormt de promotionele waarde die een stad toekent aan het organiseren van een sportfeestijn. Ook in de Griekse Oudheid gold het adagium 'wat goed is voor de stad, is goed voor de sport', aldus Pleket. Zo loofde de Klein-Aziatische stad Thyateira een intochtpremie uit aan atleten, met de hoop dat deze met hun prestaties internationale glans aan het bestaande stadstoernooi en daarmee de stad zouden geven. Ook de huidige miljoenenuitgaven van diverse steden in de race om de organisatie van de Olympische Spelen worden door betrokkenen verantwoord door te benadrukken dat een stad die de Spelen 'binnenhaalt', erop kan rekenen maandenlang in de internationale schijnwerpers te staan, met alle beneficiën die dat met zich meebrengt.

Hiermee raak ik aan een klein bezwaar in het artikel. Er worden mijns inziens wel erg veel populariserende vergelijkingen met het heden

gemaakt. Natuurlijk verbaas je je als 20e-eeuwse lezer over een schooldirecteur die vooral de fysieke moed van een leerling prijst, maar de verwijzing naar een VWO-manager in onze tijd ligt te veel voor de hand en kan best aan de lezer zelf worden overgelaten.

In zijn ijver zo veel mogelijk de link met het heden te leggen (ook de staatssecretaris van financiën en onze werkloosheidsterminologie worden er bij gehaald), verliest de auteur uit het oog dat het verhaal 'an sich' interessant genoeg is. De bril waarmee we vanzelf alle gebeurtenissen uit het verleden vanuit de tijd waarin we nu leven bezien, hoeft ons niet voortdurend door de auteur te worden aangereikt.

Afgezien daarvan is het een aanstekelijk geschreven, enthousiasmerend stuk over sportlieden en sportfestijnen in de Griekse Oudheid. Bovendien wordt wederom overtuigend aangetoond dat het ideaal van het Olympische amateurisme nou niet bepaald strookte met de werkelijkheid van de Oudheid. Het ideaal van de Coubertin is misschien wel een echte 'invention of tradition' te noemen.

(Bibejan Lansink)

NIEUWS BERICHTEN

VAN BERGER TOT ZWERVER

Stichting de Sportwereld is al geruime tijd van plan om een biografisch woordenboek voor sporters en sportbestuurders samen te stellen. Doel is om van zo veel mogelijk sporten enkele vooraanstaande figuren, die inmiddels zijn overleden danwel hun actieve carrière hebben beëindigd, te behandelen. Om het aanbod enigszins af te bakenen richten we ons in eerste instantie op Amsterdamse personen. Er is een lijst samengesteld van Amsterdamse sportfiguren, die alfabetisch gaat van Chris Berger tot Ron Zwerver. Wij zoeken nog auteurs die een of meer portretten willen schrijven. Informatie, suggesties en aanmeldingen bij Jurryt van de Vooren (jurryt@xs4all.nl) of Wilfred van Buuren (020-6928903).

BOPPE!

Het Fries Letterkundig Museum en Documentatiecentrum heeft een tentoonstelling gewijd aan de literaire en cultuurhistorische aspecten van de kaatssport. Onder de titel 'Boppel' is in Leeuwarden nog tot en met 17 september allerhande materiaal te zien over kaatsen. Onder andere romans, jubileumboeken en zilveren ballen met poëtische inscripties. De

tentoonstelling is een initiatief van Pieter Breuker, bestuurslid van Stichting de Sportwereld en - zoals het persbericht meldt: - Osaakkundige by oetstek op it med fan it keatsen en de keatshistoed.

Frysk Letterkundich Museum en Dokumentaasjesintrum, Grote Kerkstraat 212, Leeuwarden, tel. 058-2120834. Open van maandag t/m vrijdag van 9.00-12.30 en 13.30-17.00 uur.

BROOD EN SPELEN

Op 5 en 6 juni zullen in het Brabantse Eersel een Nederlands-Vlaamse studiedag en manifestatie georganiseerd worden over traditionele sporten en spelen. Organisatoren zijn het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, de stichting Traditionele Sporten en Spelen, Brabants Heem, de leerstoel 'Volkscultuur in Brabant', Museum de Acht Zaligheden, de Vlaamse Volkssport Centrale en de (eveneens Vlaamse) Volkssportconfederatie. Op de studiedag, 5 juni, zal een eerste aanzet worden gegeven tot een betere begripsbepaling van de term 'traditionele sporten' en de maatschappelijke betekenis ervan. Tevens worden de mogelijkheden voor historisch onderzoek bekeken. Aan het woord komen achtereenvolgens Paul de Knop over de maatschappelijke betekenis van (traditionele) sport, Eric de Vroede over wat traditionele sporten zijn, Peter-Jan Mol (stichting de Sportwereld) over onderzoek naar traditionele sporten, Halbo Bosker over de Stichting Traditionele Sporten en Spelen, opnieuw Eric de Vroede over het volkssportlandschap in Vlaanderen en tot slot A. van der Aalst over de mogelijkheden van traditionele sporten in museumpresentaties. Tijdens de manifestatie op 6 juni zullen talloze traditionele sporten en spelen gedemonstreerd worden, die daarbij verlevendigd worden door een troubadoursfestival.

Door een studiedag en een manifestatie te organiseren willen de organisatoren demonstreren dat cultureel erfgoed meer omvat dan alleen prachtige historische gebouwen en schilderstukken in een museum. "Erfgoed is ook iets dat je actief kunt beoefenen, hier en nu", aldus de promotiefolder.

De studiedag vindt plaats in museum de Acht Zaligheden in Eersel. De kosten bedragen f 45,00 p.p., incl. koffie/thee, lunch en borrel. De manifestatie wordt in het centrum van Eersel gehouden en is gratis toegankelijk. Voor meer informatie kunt u terecht bij het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, tel. 030-2319997.

WIELERHISTORIE ROND DE EEUWWISSELING

De Italiaanse sporthistoricus Gherardo Bonini publiceert sinds enkele maanden wekelijks een wielersporthistorische rubriek via het Internet. In dertig -Engelstalige- afleveringen behandelt hij de wielergeschiedenis op mondiaal niveau tussen 1885 en 1914. Ook diverse Nederlandse kampioenen komen hierbij regelmatig aan bod.

RONDLEIDING OLYMPISCH STADION

De renovatie van het Olympisch Stadion in Amsterdam Zuid schiet behoorlijk op. Voor belangstellenden is er op 25 juni a.s. de mogelijkheid het stadion te bezichtigen. Inschrijven is niet nodig. De rondleiding start om 16.00 uur bij de Marathontoren aan de hoofdingang van het stadion.

Heeft u ook nieuwsberichten en/of aankondigingen van interessante congressen, studiedagen, tentoonstellingen of andere evenementen? Meldt u het dan de redactie van De Sportwereld. De redactie is ook altijd geïnteresseerd in boekrecensies en artikelen over de geschiedenis en achtergronden van de sport. U kunt deze sturen naar de postbus van de stichting. Of neemt u tevoren even contact op met de redactie. Adressen/ telefoonnummers vindt u in het colofon.

Ons kersverse redactielid Bibejan Lansink zal in de zomermaanden de leden van Stichting de Sportwereld telefonisch benaderen met de vraag in welke onderwerpen op sport-historisch gebied zij het meest geïnteresseerd zijn en welke bijdrage zij eventueel aan de stichtingsactiviteiten zouden willen en kunnen leveren. Met deze belronde wil het stichtingsbestuur in kaart brengen wat de achtergronden en interesses van het ledenbestand zijn, zodat wij hier in de toekomst wellicht beter op in kunnen spelen. Wij hopen dat u hier allen aan mee wilt werken!

Vijf vragen aan... Eric Lagendijk

woonplaats: Amsterdam

opleiding: bewegingswetenschappen (VU Amsterdam)

beroep: sectorcoördinator bij onderzoeks- en

adviesbureau Van Dijk, Van

Soomeren en Partners

1. WAT WAS UW EERSTE CONTACT MET SPORTGESCHIEDENIS?

Mijn vader heeft veel boeken over sport, de Olympische spelen in het bijzonder. Toen ik een jaar of 13 was, moest ik een spreekbeurt houden en deed daarvoor inspiratie op bij het lezen van die boeken. Ik heb toen verteld over de Grote Helden in de geschiedenis van de Spelen.

2. WAT IS UW EIGEN BIJDRAGE AAN HET SPORHISTORISCH ONDERZOEK?

Mijn doctoraalscriptie ging over de ontwikkeling en organisatievorming van sportscholen, vooral ten aanzien van bodybuilding en fitness. Die scriptie bevat een historisch kader. Verder doe ik de laatste jaren regelmatig onderzoek op het terrein van sportbeleid. Waar nodig geef ik historische ontwikkelingen aan.

3. WAT ZIJN DE BESTE SPORHISTORISCHE BOEKEN DIE U GELEZEN HEBT?

Mijn voorkeur gaat uit naar biografieën, liefst met veel oude, vergeelde foto's en mooie citaten. Die van Jules Deelder over Bep van Klaveren ('De Dutch Windmill') vind ik erg goed. De beste geschiedenisboeken zijn historische -sociologische studies van Ruud Stokvis ('Strijd over sport') en Maarten van Bottenburg ('Verborgene competitie'). Daar mag 'de Sportwereld' best trots op zijn!

4. WAT VINDT U BELANGRIJKE TE BESTUDEREN THEMA'S OP SPORHISTORISCH GEBIED?

De invloed van sport op het alledaagse leven, zoals die tot uiting komt in kleding, reclames, de samenkomst van mensen voor, tijdens en na grote sportevenementen in cafés, thuis of op straat. Een ander thema betreft de enorme versnelling die commercialisering en professionalisering van sport de laatste twintig jaar heeft doorgemaakt. Daar zijn allerlei interessante facetten aan verbonden, zoals extreme salarissen van topsporters, massamediale belangen en dubieuze vertegenwoordigingen in bestuursorganen (zie het IOC).

5. HOE ZIET U DE TOEKOMST VOOR SPORTGESCHIEDENIS?

Omdat het de sport eigen is om vooruit te kijken, ligt er voor de relatief kleine kring sporthistorici een boeiend terrein grotendeels braak... Onderzoek naar de oude volksvermaken in relatie tot de hedendaagse sporten is van groot belang.

REDACTIONEEL

Oe Sportwereld nieuwsbnef van Stichting de Sportwereld geeft informatie over activiteiten van de Stichting Daarnaast bevat de nieuwsbnef artikelen interviews, boekbesprekingen en ander nieuws over de geschiedenis en achtergronden van de sport Stichting de Sportwereld stelt zich ten doel: het bevorderen en uitvoeren van onderzoek naar de geschiedenis en achtergronden van de sport Zij tracht dit doel te bereiken door het organiseren van bijeenkomsten (tezingen, studiedagen en werkgroepen), door het vervaardigen van publicaties (nieuwsbrieven en boeken) en door het leggen van contacten tussen beoefenaren van en geïnteresseerden in de geschiedenis en achtergronden van de sport

HET BESTUUR VAN STICHTING DE SPORTWERELD

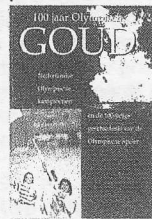
Peter Breuker,
Nico van Horn,
Theo Stevens,
Oscar Steens (voorzitter),
Sjoerd van Tiel (secretaris-penningmeester)
Projectcoördinatoren:
Wilfred van Buuren,
Peter-Jan Mol,
Susan Smit,
Jurryt van der Vooren

PUBLICATIES

Stichting de Sportwereld heeft twee bundels uitgegeven. Abonnees en medewerkers van de Stichting kunnen deze boeken nu met korting bestellen.

'Sportgeschiedenis in Nederland' (1998) is samengesteld door Wilfred van Buuren en Theo Stevens. Deze bundel omvat vijf lezingen en is verfraaid met oude sportfoto's. Maarten van Bottenburg geeft een historigrafisch overzicht van de Nederlandse sportgeschiedenis. De bijdragen van Marjet Derks, Peter-Jan Mol, Ruud Paauw en Ruud Stokvis zijn voorbeelden van sporthistorisch onderzoek in de praktijk. Het boek is uitgegeven in samenwerking met Stichting Historisch Platform en telt 96 bladzijden. Reguliere prijs: f 25,-. Prijs voor abonnees en medewerkers: f 15,-

In de bundel 'Goud. Nederlandse Olympische Kampioenen' (1996) staan vijftig verhalen over de Nederlandse atleten die Olympisch goud hebben veroverd. Van de roeiers Brandt en Klein (Parijs 1900) tot en met het mannenteam volleybal (Atlanta 1996). In Goud beleeft de lezer nog eens het succes van Bep van Klaveren, Sjoukje Dijkstra, Ard Schenk en Ellen van Langen. De bundel telt 180 pagina's en kost normaal f 19,95. Abonnees en medewerkers betalen slechts f 12,50

Beide boeken zijn te bestellen door het verschuldigde bedrag over te maken via bank of giro op ABN-AMRO rekening 62.01.45.323 t.n.v. Stichting de Sportwereld, Amsterdam. Vermeld hierbij Goud of Sportgeschiedenis in Nederland, het gewenste aantal exemplaren en uw naam en adres.

DE VRIJHEIDSPREKERS
GROENEN
D. V. R. I. J. S. C. H.

Jaargang 1 - 1997 100 bladzijden
Eerste druk 1997 - 100 bladzijden
In de vorm van 100 bladzijden
Prijs 10,-

KICK SMIT – de Haarlemse voetballende

Nando Boers, Fred Segaar, Dick Sintenie en Jan Smit

90-6076-464-1 f19,75
gebonden 64 pag., ruim geïllustreerd

Onlangs is Kick Smit (1911-1974) gekozen als Haarlems sportman van de eeuw. Aanleiding om deze befaamde voetballer, wiens naam samen met die van Faas Wilkes en van Abe Lenstra terugkomt in de naam van de beroemde stripheld Kick Wilstra, te vereren in een boekje over zijn leven. Waarom Kick Smit afwisselend voor katholieke en voor burgerlijke verenigingen speelde, waarom hij geen buitenlands avontuur aanging, waarom hij relatief zo weinig interlands gespeeld heeft en wat zijn betekenis voor het Haarlemse voetbal is geweest, leest u allemaal in dit leuk aeschreven en rijk aeïllustreerde boek.

COLOFON

De Sportwereld is een uitgave van Stichting de Sportwereld. Redactie: Bas van den Beld, Wilfred van Buuren, Bibejan Lansink, Peter-Jan Mol, Susan Smit en Sjoerd van Tiel. Redactieadres: Stichting de Sportwereld, Postbus 11781 1001 GT Amsterdam. Telefoon: 020-6928903. Abonnementen: de Sportwereld verschijnt tien keer per jaar. De Nieuwsbrief is alleen beschikbaar voor abonnees en medewerkers van Stichting de Sportwereld. Contributie per jaar: abonnees en medewerkers f 30,- studenten f 25,-instellingen f 40,-. U kunt abonnee of medewerker worden door uw contributie over te maken via bank of giro: ABN-AMRO rekening 62.01.45.323 t.n.v. Stichting de Sportwereld, Amsterdam. Overname uit deze uitgave is toegestaan met toestemming van de redactie.

SURF NAAR DE WEBSITE VAN STICHTING DE SPORTWERELD:

HTTP://MEMBERS.XOOM.COM/SPORTWERELD